ЗАПИСНИК

од Прва форумска сесија на буџетски форум во Општина Битола

Датум: 02.11.2023**, Место:** Хотел Премиер, Битола **Час:** 11:00-14:30
Присутни граѓани: Вкупно: 85
Мажи: 50 Жени: 35
Модератор: Рубин Николоски, **Ко-модератори:** Катерина Ѓорѓиевска, Зоран Здравески;

Програма на сесијата (точки, според дневниот ред на дадената сесија)**:**

Обраќања:
Градоначалник на Општина Битола;

Презентација на форумскиот процес;

Утврдување на правила за работа;

Презентација и дискусија за стратешките приоритети на општината за 2023 година;

Презентација на општинскиот буџет:
-планирани и реализирани приходи на општината во 2023 година
-планирани програми за 2024 година;
-очекувани приходи на општината во 2024 година

Структурирање на форумот/распределување по работни маси;

Дискусија за приходите на општината и предлози/идеи/препораки за подобрување на нивната наплата или зголемување приходите на општината;

Избор на програми за дискусија на втора и трета форумска сесија;

Евалуација на сесијата и дефинирање на временска динамика за втора, трета и четврта сесија.

Тек и содржина на сесијата
Клучни презентации, говори, дискусии и предлози од граѓаните (по точки од дневниот ред)

Првата форумска сесија се реализираше во целост според претходно утврдената агенда. Истата ја отвори форумскиот модератор кој ги поздрави присутните и накратко ја објасни целта на настанот. Потоа, пред присутните учесници на форумот се обрати градоначалникот на Општина Битола, г-дин Тони Коњаноски, кој ја презентираше потребата и значењето на буџетскиот форумски процес од перспектива на општината во однсон на нејзините заложби за транспарентност и инклузија на граѓаните при креирањето и имплементацијата на локалните политики.

Понатаму, од страна на форумскиот модератор беше детално презентиран форумскиот процес, неговите клучни барања, неговите цели и методи како и неговата организациона структура. Од

страна на модераторот беше потенцирано дека процесот на партиципативно буџетирање во Општина Битола е алатка која е поздравена од меѓународната донаторска заедница во земјата и истата претставува препознаен инструмент за директно граѓанско учество во локалните политики. Базирано на претходното искуство од вакви настани а во согласност со Правилникот на форумскиот процес, форумот заеднички ги утврди правилата за работа на истиот.

Во следниот дел на сесијата, од страна на модераторот на форумот беше извршена презентација на стратешките приоритети на Општина Битола за 2024 година, за што беше отворена и дискусија околу стратешките документи кои ја опфаќаат територијата и институциите на Општина Битола а беше објаснет и буџетскиот календар. Потоа, од страна на форумскиот модерато а во координација со службите на одделение за буџетска координација во Општина Битола, беше извршена презентација на општинскиот буџет односно планирани и реализирани приходи на општината во 2023 година, предлог – програмите за 2024 година и очекувани приходи на општината во 2023 година.

Во продолжение беше отворена дискусија за предлог-работните маси на форумот и по завршувањето на истата, работните маси беа утврдени.

Според утврдената агенда, по формирањето на работните маси, учесниците на форумот започнаа дискусија за приходите на општината, предлог-програмите за 2024 година и приоритетни проблеми кои треба да се адресираат во наредната буџетска година. Согласно мандатот на локалната самоуправа, беа дискутирани теми од областа на работата на ЕЛС со особен акцент на спортот, културата, туризмот и образованието на локално ниво.

По завршувањето на дискусијата, форумот ги утврди следните програми за понатамошно разгледување на следните сесии:

- Програма за социјална заштита;
- Програма за урбанистичко планирање;
- Програма за развојни планови;
- Програма за јавни дејности (основно, средно образование);
- Програма за уредување на градежно земјиште;
- Програма за локален економски развој;
- Програма за активности во областа на спортот и младите;
- Програма за заштита на животната средина и природа;
- Програма за култура.

Форумот заврши со евалуација на сесијата и дефинирање на временска динамика за втора, трета и четврта сесија.

Заклучоци и препораки

Во текот на сесијата, присутните граѓани ги предложија следните предлог-проекти/активности/иницијативи како приоритени за општинскиот буџет во 2024 година:

- Пренамена на простор од поранешен Студентски Дом на ул. Баталјон Стив Наумов во катна гаража (паркинг простор).
- Хортикултурно решение (уредување) на дворот во ФИКТ.
- Разгледување на можностите за воведување на едносменски начин на работа на училиштата во општина битола.
- Ставање во функција на заклучени или недоволно искористени подрачни училишта кои припаѓаат на Општина Битола, а се наоѓаат во природа, особено во подпелистериeто, за

спроведување на разни активности со деца и млади во природа како форма за превенција на детското престапништво и поттикнување на здрави навики за раст и развој.

- Поквалитетно образование за децата, младите и возрасните од ромската заедница во Битола како долгорочна политика за превенција на детско и возрасно престапништво (формирање на Комисија).
- Зголемување на буџетските ставки за поддршка на спортот и младите (со вклучување на Сојуз на спортови и граѓански сектор).
- Младински центар-капитална инвестиција-дополнителен простор за функционирање на Младинскиот центар како и простор за останатите актери поврзани со младите во Битола.
- Обезбедување на буџет за реновирање и оспособување на Младинскиот центар (опрема...).
- Уредување на надворешен простор на Младиснки центар (паркинг, корпи за отпадоци...).
- Младински центар-програмска инвестиција-значително зголемување за буџетот за Младински центар за реално и целосно постигнување на улогата произлезена од Законот за младинско учество и младински политики (персонал, активности, одржување...).
- Издвојување на посебен буџет за млади и младински активности (сите актери кои работат во младинскиот сектор да имаат пристап до финансирање/кофинансирање на своите активности и да се зајакне секторот за млади на општинско ниво).
- Обезбедување на јасен буџет наменет за млади.
- Додатен простор за старски домови во Битола (Хотел Битола).
- Формирање на Општински Ресурсен центар за социјални услуги кои ги вршат НВО.
- Поголема поддршка на програмите на Општинскиот совет за превенција на детско престапништво-Битола.
- Подобрување на организациските и управувачките тела на професионалните клубови во градот.
- Прогласување на делот од почетокот на Шеталиштето заклучно со Тумбе Кафе за спортско-рекреативен центар.
- Изградба на терени за одбојка на песок.
- Изградба на спортски комплекс со мала и голема сала (ракомет, одбојка, кошарка), затворен и отворен базен, сали за пинг понг, игралишта за деца со справи и реквизити, тератана, сауна, куглана, стрелана, сала за боречки спортови, паркин простор и скејт парк за ролери.
- Изградба на сала за пинг-понг.
- Годишно одржување на бајк-парк Смолево.
- Организација на натпревар “Пелистер DOWNHIL куп.”
- Загревање на спортските сали во есенски-зимски период.
- Приоритет при издавањето на спортските сали за користење на спортските клубови/рекреативните спортисти.
- Спортска сала со дрвен под и трибина за натпревари во танц.
- Решавање на статусот на стреланата – користење и доделување на објектот под концесија.
- Изградба на тренинг – центар за ФК Пелистер издвоен од Градскиот Стадион.
- Поддршка на индивидуалните спортови врз база на интернационалните успеси.
- Зголемена поддршка во организација на манифестации од областа на културата (Визија: Културата како стратешка дејност за развој на Општина Битола).
- Поддршка за производство на здрава храна-органика.
- Заштита на географско потекло на производи.
- Ставање во функција на простор за невладин сектор.
- Изградба на игралишта за рекреативен спорт.

- Зголемување на буџетот за спортските клубови во градот (финансиска помош согласно постигнати резултати врз база на критериуми).
- Зголемување на буџетот за култура на општинско ниво одсегашните 1.5% од оперативниот буџет на Општина Битола во најмалку 5% со што културата би станала сериозен фактор на социјална и економска кохезија и агрегат на позитивни промени.
- Зголемување на транспарентноста и партиципативноста на сите гранки од културата во креирањето на културни политики и одлучување за поддршка според јасни и препознатливи иникатори.
- Вклучување и поддршка на независната културна сцена со посебна програмска линија со дефинирани индикатори за доделување и евалуација во рамките на буџетот за култура и учество во одлучувањето.
- Интеграција на културата, посебно програмите и организациите во локалната туристичка понуда и креирање иникатори за додадена туристичка вредност при оценување на предлозите.
- Поизвесна политика кон традиционалните манифестации со нивна категоризација и воведување на иникатори за успех.
- Поддршка на здруженија од културата и уметноста кои работат на инклузија на деца и лица со попреченост.
- Трајно решавање на просторните проблеми на голем број здруженија, сообено оние со активно членство (фоклор, танци, независна музичка сцена - простор за музички проби) преку користење на простор во урбаните заеднции со преземање на обврски за оддржување на истите.
- Поддршка на манифестации кои промовираат, традиција, културно наследство и развој на туризмот.
- Зачувување на автентичноста на старата чаршија и нејзина промоција заедно со сите дуќанџии.
- Изработка на модерни експонати за фотографирање на различни локации низ чаршијата (ја привлекува младата генерација за да се фотографираат, а бенефит е промоција на чаршијата по органски пат).
- Мостот на љубовта како обележје.
- Заштитени зони, означување на влез и излез од чаршијата, плакати на самите објекти и куќи со кратка историја.
- Предлог за затворање на втората пешачка зона.
- Воведување на пакет за бесплатни консултантски и маркетинг услуги за секој нов бизнис.
- Изработка на попис на затворени дуќани и контакт со сопствениците за да се состави Каталог со цени за можни инвестиции.
- Предлог за електронски пречки за влез и излез од зоните за дотур на роба.
- Осврлетлување на реката Драгор долж чаршијата (лед диоди).
- Организација на натпревар за најдобар украсен излог.
- Поради зачувување на автентичноста на изгледот на старата битолска чаршија, а во соработка со НУ Завод и Музеј да се одредат строги правила и прописи за изгледот на дуќаните.
- Попуст со цвеќари, дуќани за украсување за мотивација на членовите за украсување на излозите во пролетен и летен период.
- Засадување на јапонски цреши од двете страни на реката(доколку има реална можност и климатски услови).
- Бесплатна Wi-FI зона низ цела чаршија.
- Мапа на историски објекти и знаменитости во чаршијата.
- Субвенции за реставрирање на фасадите во Стара Чаршија.
- Изградба на детско катче во Стара Чаршија.

- Уредување и означување на чешмите во чаршијата.
- Поставување урбана опрема во чаршијата.
- Регулирање на паркинг проблемот во чаршијата.
- Изградба на инфраструктурен проект за АРМ 2.
- Изградба на патна инфраструктура до објект Хераклеа, бр 53, АРМ1 (пат, осветлување и нова канализација и водовод) според детален урбанистички план и проект.
- Реконструкција на патна инфраструктура во Кравари.
- Реновирање на училиште во Кравари (надвор и внатре).
- Барање од Општина Битола (инспекторат) до РЕК Битола да се постават задолжителните филтри против загадување и десулфуризација во 2024.

Според усвоените предлог буџетски програми на првата сесија, предложените проекти/активности/иницијативи ќе можат да се разгледуваат и на следните сесии од буџетскиот процес.

Резултати од евалуација на форумската сесија:

Присутните граѓани на првата фоурмска сесија, согласно правилата на форумскиот процес извршија евалуација на истата користејќи однаред зададени формулари. По анализата на собраните формулари од страна на оперативната група констатирано е дека сите присутни кои пополниле евалуациски формулар ја сметаат првата форумска сесија за корисна. Понатаму, присутните граѓани сметаат дека првата форумска сесија постигна позитивни резултати и ги оствари нивните очекувања во целост. Од аспект на квалитет, организација и спроведување, форумската сесија доби средна оценка 4,3 на скала од 1 до 5, каде 5 е најдобра оценка.

Прилози:

- ☐ Покана и дневен ред, Листа на учесници – општ список, Листа на учесници по работни маси
- ☐ Фотографии
- ☐ Изјави за медиуми (линкови, објави и сл.)

Форумски модератор

Рубин Николоски

Р. Николоски

____